

UPPSALA
UNIVERSITET

BESLUT

2019-05-28 UFV 2019/635

Institutet för språk och folkminnen

**Institutet för språk och folkminnens rapport *Språkcentrum
för nationella minoritetsspråk***

Box 256
SE-751 05 Uppsala

Besöksadress:
Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare
Anneli Fjordevik:

Telefon:
018-471 56 09

www.uu.se

Anneli.Fjordevik@uadm.uu.se

Beslut

Härmed beslutas att universitetet lämnar följande yttrande som sitt svar.

Bakgrund

Uppsala universitet har anmodats lämna synpunkter på Institutet för språk och folkminnens rapport *Språkcentrum för nationella minoritetsspråk*. Bifogat yttrande har utarbetats av en arbetsgrupp bestående av Rogier Blokland, professor i finsk-ugriska språk, Björn Melander, professor i svenska och Coco Norén, dekan för Språkvetenskapliga fakulteten, samt sekreterare Anneli Fjordevik, utbildningsledare.

Beslut i detta ärende har i rektors frånvaro fattats av undertecknad prorektor i närvaro av tillförordnad universitetsdirektör Per Abrahamsson, efter föredragning av utbildningsledare Anneli Fjordevik. Närvarande därutöver var Uppsala studentkårs ordförande Ludvig Lundgren.

Anders Malmberg

Anneli Fjordevik

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2019-05-28 UFV 2019/635

Institutet för språk och folkminnen

Box 256
SE-751 05 Uppsala

Besöksadress:
Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare
Anneli Fjordevik:

Telefon:
018-471 56 09

www.uu.se

Anneli.Fjordevik@uadm.uu.se

Institutet för språk och folkminnens rapport *Språkcentrum för nationella minoritetsspråk*

Uppsala universitet har anmodats lämna synpunkter på Institutet för språk och folkminnens rapport *Språkcentrum för nationella minoritetsspråk*. Bifogat yttrande har utarbetats av en arbetsgrupp bestående av Rogier Blokland, professor i finsk-ugriska språk, Björn Melander, professor i svenska och Coco Norén, dekan för Språkvetenskapliga fakulteten, samt sekreterare Anneli Fjordevik, utbildningsledare.

Uppsala universitet ser det som glädjande att man har tagit detta initiativ och tillstyrker därför till fullo förslagen att inrätta språkcentrum för finska respektive meänkieli. Nedan följer vissa övergripande synpunkter samt några mer specifika kommentarer till formuleringar i remissen.

Övergripande synpunkter

Tillstyrker ISOFs ansvar och geografisk placering

Uppsala universitet ser det som mycket positivt att man från regeringshåll tar ansvar för att stärka språkens ställning och gör en satsning på nationella minoritetsspråk i Sverige. Förslaget innefattar ett språkcentrum för finska i Uppsala och ett språkcentrum för meänkieli i Kiruna och Övertorneå. Uppsala universitet ställer sig bakom dessa geografiska placeringar. Att språkcentrum för finska lokaliseras till Mälardalen är av strategisk vikt då en stor grupp finstalande är bosatta i denna region. Uppsala framstår därvid som en lämplig placeringsort eftersom det här finns många möjliga samtals – och samarbetspartners, så som Institutionen för moderna språk, Institutionen för nordiska språk och Hugo Valentin-Centrum på Uppsala universitet.

UPPSALA
UNIVERSITET

Vetenskaplig förankring

Uppsala universitet anser att minst en person med vetenskaplig kompetens bör sitta med i styrgruppen för respektive språkcentrum.

Bredare samarbete

Uppsala universitet vill framhålla vikten av samarbete mellan språkcentrum och andra aktörer över landsgränser. Exempelvis är det för finskans del naturligt med samarbete med Institutet för de inhemska språken i Helsingfors och vad gäller meänkieli kan samarbete ske med till exempel Kvensk institutt i Norge.

Olika villkor för språken

Språkcentrum för de olika minoritetsspråken behöver inte vara identiska med varandra. Olika nationella minoritetsgrupper har skilda förutsättningar och därför i viss mån också varierande behov.

Viktigt med resursförstärkning

Enligt rapportens konsekvensanalys kommer ytterligare medel att behöva tillföras och anslagsnivån för Institutet för språk och folkminnen därför behöva höjas. Även Uppsala universitet vill betona vikten av att nya medel tillförs verksamheten då en omfördelning av medel inom myndigheten inte ses som möjlig om den befintliga och angelägna verksamheten vad gäller andra språk – inte minst svenskan – ska kunna bibehållas.

Specifika kommentarer

s. 13: Det står att det finns ”uppskattningsvis 720 000 personer med finskt ursprung” i Sverige. Man verkar här jämställa personer med finskt ursprung med ”språkbärare” respektive ”talare” men frågan är om man kan utgå från att personer med finskt ursprung även talar språket. Vidare omfattar gruppen ”personer med finskt ursprung” även en relativt stor grupp finlandssvenskar (eller ’sverigefinlandssvenskar’) som troligen inte har samma behov eller intresse för ett språkcentrum av detta slag.

s. 22-23: Det står att styrgruppen ”bör bestå av totalt fem ledamöter, varav fyra nomineras av de finska intresseorganisationerna och en, tillika gruppens ordförande, utses av institutets generaldirektör” samt motsvarande formulering på s. 26 för meänkieli. Uppsala universitet anser att en ämnessakkunnig person/akademiker bör finnas med i styrgruppen och att detta tydlig bör anges. På s. 26 framgår att

UPPSALA
UNIVERSITET

tornedalningar i Uppsala framfört önskemål om ytterligare en ledamot i gruppen, med vetenskaplig kompetens i språket.

s. 23 och s. 27: Det står att språkcentrum ”Utifrån forskning och beprövad erfarenhet” ska arbeta för revitalisering av finskan respektive meänkieli i Sverige. Att språkcentrum ska arbeta utifrån detta är självfallet viktigt, men UU vill betona att forskning inte ska vara en uppgift för språkcentrum. Forskning är primärt en uppgift för universiteten, och de begränsade resurser som finns för forskning om de aktuella språken bör inte splittras på fler aktörer.

s. 23 och s. 26: Här står det att respektive språkcentrum ska tillgodose alla talares rätt att ”återta” sitt eget språk. Denna formulering implicerar att talarna har förlorat sitt språk. Att så kan vara fallet för många är klart, men det gäller ju inte alla och det är antagligen inte avsikten att framställa det så. Som ersättning föreslås ”bruka och vid behov återta”.